

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين

اللهم صل على محمد و آل محمد

خاص تر شدن

برای خدا

تلاشی برای فهم سوره مبارکه معارج

کاری از:

مدرسه دانشجویی قرآن و عترت دانشگاه تهران

پرده چهارم بی تفاوت نبودن نسبت به

واقعیت‌های پشت پرده

«واقعیت‌های هشیارکننده»

شناخت و در نظر داشتن واقعیت‌های پشت پرده

آیات زیر ما را با واقعیت‌هایی روبرو می‌کند که باطن زندگی دنیاست و هر کسی دیر یا زود با آن روبرو می‌شود.

یَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ (۸)	روزی که آسمان چون فلز گداخته شود. (۸)
وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ (۹)	و کوه‌ها چون پشم زده شده [متلاشی] گردد. (۹)
وَلَا يَسْئَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا (۱۰)	و هیچ دوست صمیمی از دوست صمیمی [حال] نپرسد. (۱۰)
يَبْصُرُونَهُمْ يَوْمَ الْمُجْرِمِ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بَيْنِيهِ (۱۱)	دوستان صمیمی به آنها نشان داده می‌شوند، [ولی هر کسی گرفتار کار خویش است]. (۱۱)
وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ (۱۲)	و [نیز] همسر و برادر خود را. (۱۲)
وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ (۱۳)	و اقوامش را که به او پناه می‌دادند. (۱۳)
وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ (۱۴)	و هر که را که در روی زمین است همه را [عوض می‌داد] و آن‌گاه خود را [از عذاب] می‌رهانید. (۱۴)
كَلَّا إِنَّهَا لَنظَى (۱۵)	نه، هرگز [نجاتی در کار نیست]. همانا آن آتشی شعله‌ور است. (۱۵)
نَزَّاعَةً لِّلْسَوَى (۱۶)	برکننده‌ی پوست سرو اندام است. (۱۶)
تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى (۱۷)	فرا می‌خواند هر که را پشت کرده و [از دعوت حق] روی برتافته، (۱۷)
وَجَمَعَ فَأَوْعَى (۱۸)	و [مال] گردآورده و ذخیره نموده است. (۱۸)

چرا باید روزی را یاد کرد که نسبت‌ها از بین می‌رود و کسی برای نسبت داشتنش لطف و خیری را دریافت نمی‌کند و تنها ارزش افراد به اعمالی است که دارند.

سختی این روز تا حدی است که افراد برای رهایی خود از عذاب حاضر می‌شوند نزدیکان خود را فدیة دهند.

نقشه راهی که این آیات در اختیار ما قرار می‌دهد نشان دادن موقعیتی از زندگی است که از منظر ما دور است و آن را نمی‌بینیم و البته توجه به آن می‌تواند ما را بسیار هشیار سازد. اگر کسی برای خدا کاری را انجام ندهد و کسی را دوست نداشته باشد این کاری ارزش می‌شود و این دوستی پایدار نمی‌باشد.

دوستی‌ها و نسبت‌ها وقتی همراه با ایمان به خدا نباشد به غفلت کشیده می‌شود و بی‌فایده خواهد بود. ولی اگر همراه با ایمان باشد موجب هدایت و دریافت خیر و برکت می‌شود.

دیده‌بانی

برای مشاهده عاقبت زندگی دنیا...

وقتی انسان به انتهای کارها می‌اندیشد و می‌توان عاقبت زندگی دنیا را ببیند:

- بهتری می‌تواند درخواست‌ها یا مقاصدش را تنظیم کند.
- بیشتر می‌تواند قدر خودش و نعمت‌هایش را بشناسد.
- بهتری فهمد که چه کارهایی را باید انجام دهد و چه کارهایی را نه.
- دقیق‌تری می‌تواند بفهمد که توان‌ها و نعمت‌هایش را صرف چه اموری کند و صرف چه اموری نه.
- دلیل اینکه همه زندگی‌اش را صرف دوستان، خانواده و اقوام نکند را متوجه می‌شود
- تمام تلاش خود را برای خوش گذشتن صرف نمی‌کند.
-
-
-
-

نگاه به آخرت انسان را بزرگ می‌کند زیرا به دنبال کاری است که پاداش آن صرفاً در دنیا نیست، پاداشی جاودان دارد.

چنین نگاهی موجب می‌شود که هر کاری بر مبنایی درست انجام شود.

اما اگر چنین نگاهی نباشد:

- فرد در هر کاری به نفع فوری و آنی توجه می‌کند، چه بسا آن نفع در آینده ضررهای بسیاری را برایش داشته باشد.
- فرد به زندگی باقی و جاودان دلخوش نمی‌کند و با تمسخر یا بی‌اعتنایی به آن نگاه می‌کند. لذا اگر به او گفته شود خداوند پاداش نیکویی را در آخرت برای آن کار قرار داده است آن را جدی نمی‌گیرد.
-

..... -

..... -

چنین افرادی بیشتر اوقات نفع و ضرر خود را وارونه می فهمند و وارونه تصمیم می گیرند و به تدریج شکلی وارونه به خود می گیرند.

افرادی که وارونه شده اند یا کاری وارونه را انجام می دهند را می توان به شکل زیر مشاهده کرد. این دیدن به دلیل تحقیر کردن آنها بلکه به دلیل اینست که نکنند ما نیز چنین باشیم و یا چنین شویم:

- به کارهای سخت ولی بسیار ثمربخش تن نمی دهند ولی به کارهای ساده و بی خاصیت بسیار تمایل نشان می دهند.

- بیشتر از آنکه به دیگران نفع برسانند ضرر می رسانند.

- در جایی که لازم است جدی باشند غیر جدی و در جایی که لازم است غیر باشند جدی هستند.

..... -

..... -

..... -

شناسایی

کارهای خوش عاقبت ...

- این لبخند زیبا نیست چون وارونه است. پشت این لبخند جهالت و نا آگاهی و بلکه جنون و بی خبری است.
 - این دردی که می کشی خوب است نه به خاطر اینکه عذاب بکشیم؛ بلکه به خاطر مراقبت از خودمان.
 - خدا به ما ترس داده است؛ نه به خاطر اینکه بزدل و ذلیلمان کند؛ بلکه به خاطر اینکه خطر را بشناسیم و خودمان را حفظ کنیم. خدا درد و ترس را برای درک واقعیت به ما بخشیده است.
- هر روز نظیر پیام های فوق به ما می رسد تا از انبوهی از خطرات عبور کرده و از زمان و نعمت هایمان به خوبی استفاده کنیم. برخی از واقعیت ها، حکایت از خطرات و تهدیدهایی دارند که اگر نادیده گرفته شوند، انسان گرفتاری ابدی پیدا می کند.
- بزرگترین و با عظمت ترین پدیده در زندگی تو چیست؟ آسمان خوب است؟ خوش اندازه است؟ روی زمین، کوه خوب است؟ به اندازه کافی بزرگ هست؟ یا شاید هم اطرافیان و حمایت هایشان بیشتر در چشمت جلوه کنند... بسیار خوب... فرض کن آسمان که پناه و سقف باشکوه و بالای سرتوست، وضعیتی شبیه فلز گداخته پیدا کند... یا کوه ها که همیشه برایت مظهر صلابت بوده اند، بشوند مانند پشم حلاجی شده که سست و فرورفتنی است و نمی شود به آن تکیه کرد در این وضعیت چه حالی خواهی داشت، سراغ دوست صمیمیت را هم اگر بگیری می بینی که گرفتار است و کاری به تو ندارد، خطر و گرفتاری می تواند آنقدر بزرگ باشد که اشخاص راضی به هزینه کردن فرزند و همسر و برادر و هر کسی که در زمین است، باشند تا شاید رها شوند.
- بعد از این فرض دردناک و ترسناک که به کمک قرآن در ذهن ایجاد می شود، باید بر حذر بود از هر شکلی از بی تفاوتی، که بی تفاوتی در هنگام خطر، وارونه زندگی کردن است.
- برای وارونه زندگی نکردن باید کارهایی را انتخاب کرد که دارای عاقبت خوب با ارزش معنوی باشد.
- به عنوان نمونه در انتخاب کارهای زیر باید عاقبتشان در نظر گرفته شود
- انتخاب دوست برای به دست آوردن علم و بهره مند شدن از نعمت هایی که خداوند داده است.
 - انجام ورزش برای تقویت جسم و خارج شدن از تنبلی و کسالت
 - درس خواندن برای
 - برای
 - برای

گاهی انسان احساس می‌کند که دوستی‌ها در حال کمرنگ شدن هستند و چیزهایی هستند که باعث می‌شوند دوست از رابطه خود ناامید شوند و فایده‌ای برای آن نبینند. یکی از دلایل این کمرنگی، بی‌توجهی به اعتقادات صحیح و معنوی نبودن دوستی‌هاست.

وقتی دوستی‌ها بر اساس اعتقادات صحیح نباشد، کمترین مشکل باعث فراموشی یک دوست می‌شود در حالی که دوست را به وقت بروز مشکلات و همراهی و کمک او می‌توان شناخت.

یکی دیگر از دلایل کمرنگ شدن دوستی‌ها بی‌توجهی به وظیفه‌هایی است که انسان نسبت به دوست خود از ادب و احترام و نفع‌رسانی و غیره دارد. همچنین نشناختن قوانین از عوامل از دست رفتن منافع و نتایج پرفایده است. به عنوان نمونه می‌توان به قوانین زیر اشاره کرد:

- دلخوری باعث سردی روابط می‌شود و بی‌ادبی و تحقیر این دلخوری‌ها را به وجود می‌آورد.
 - شاید روحیه تواضع و قبول داشتن دوستان بتواند دوستی‌ها را گرم‌تر و پرحرارت‌تر نماید.
 - یک چیز مهم دیگر که بی‌ربط با تواضع نیست، عدم بی‌تفاوتی نسبت به دوستان است.
 - مشکل دوستان ما مشکل ماست و همانطور که به فکر خودمان هستیم باید به فکر دوستانمان هم باشیم.
- آنچه پس از این بررسی و شناسایی عاقبت کارهای اهمیت دارد اینست که: «با خودت تصمیم می‌گیری از حالا خودت را آماده کنی و روی خودت کار کنی تا در شرایط بحرانی و سخت دیگر از تو، این رفتارهای زشت صادر نشود.»

عملیات

خارج شدن از بی تفاوتی نسبت به واقعه های مهم ...

بسیاری از وقایع در زندگی انسان او را از خطر پرداختن به نفع های زودگذر و به دست آوردن ضررهای دائمی مطلع می کند و هشدار می دهد.

توجه به این وقایع و حتی ساختن این وقایع می تواند انسان را خوش عاقبت کند. می توان برای پدیدار شدن برخی از این وقایع سرنوشت ساز در محیط زندگی خود برنامه هایی را طراحی و اجرا کرد. به عنوان نمونه می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. عملیات شناسایی ملاک های بهترین دوست و انتخاب آن

۲. عملیات شناسایی بهترین رویدادی که انتظار می رود در مدرسه یا محله انجام شود و محقق کردن آن

۳. عملیات مقابله با بدترین رویدادی که در مدرسه یا محله انجام می شود و نباید انجام شود.

۴.

۵.

برای عملیات های فوق می توان مسابقه طراحی کرد و مشارکت دیگران را نیز برانگیخت.

ترتیب دادن مسابقه ای که مرحله به مرحله است و هر مرحله باید برای ورود به گام بعد، حد نصاب امتیاز کسب شود و با رعایت زمان، کارهایی که باید انجام شود را منظم انجام دهد و الا نمی تواند موفق باشد و عاقبت شکست خواهد خورد.

همچنین می توان یک کار گروهی نوع دوستانه و انفاق گرایانه تعریف کرد به عنوان نمونه گروهی از همکلاسی ها را جمع نمود و فهرستی از اسامی دوستان را تهیه نموده و با قرارهای جمعی خیراتی که می توان به این دوستان رساند را معلوم کرده و طبق آن برنامه ریزی و عمل کنیم. در این صورت هر کس مسئول احوال پرسی از تعدادی از افراد شده و هر چند وقت یک بار نتایج در جلسات دور هم نشینی بررسی و تصمیماتی دوباره اتخاذ می شود. این کار را میتوان در بین نوجوانهای محله با محوریت مسجد نیز انجام داد و افراد نیازمند محله را شناسایی نموده و برای کمک رسانی به آنان اقدام جمعی نمود و یا با جمعی از دوستان خود در بین نوجوانان مدرسه افراد ضعیف درسی را شناسایی نموده و با یک برنامه ریزی درست به صورت خصوصی به آنان آموزش درسی داشته باشید.

این اقدامات باعث میشود تا روابط ما با دیگران از سر خودخواهی و سودجویانه نباشد بلکه روحیه انفاق را در جمع دوستانه خود تقویت نماید. به طور حتم چنین رخدادهایی می تواند عاقبت های خوب و خوشی را به دنبال آورد.

شهید همراه با ما در عملیات

شهید مرتضی مطهری

متن وصیت نامه شهید برای یاری دادن ما در بی تفاوت نبودن به امور مهم و غفلت نکردن از کارهای نجات دهنده:

با درود و سلام به یگانه منجی عالم بشریت مهدی موعود (عج) این یار و یاور مستضعفان جهان و با سلام و دعا به جان پاکترین بنده این عصر امام عزیز این نور خدا که اسلام مجسم در زمان ما می باشد و با درود به تمامی شهداء که با خون خود پرده های جهل و تاریکی را از برابر دیدگان ما بندگان گمراه کنار زدند و افق روشن هستی جهت را به شما نشان دادند و همچنان با سلام بر این امت عزیز و شهید پرور که تمام هستی خود را در جهت اسلام و قرآن فدا کرده است و چنان پایدار و ایستاده است که امام عزیزمان می گوید: « این ملت الهی شده است » و اما در مورد وضعیت کنونی انقلاب و کشورمان اگر بخواهیم صحبت کنیم زیاد صحبت است. من فقط به این نکته اشاره می کنم و آن اینکه در شرایط کنونی خدای عزیز می خواهد تمام بندگان را امتحان کند در استقامت و پایداری در راه اسلام و قرآن و اگر امت ما در این امتحان سربلند بیرون بیاید قدر مسلم حضرت عظمی نظر لطف به ما خواهد کرد.

به امید روزی که پیروزی را از درون خود اتخاذ کنیم تا خدا پیروزی بیرونی را نصیب ما کند مسئله دیگری که لازم است بگویم اینکه این نهضت دارای جهت مستضعفی است و الگوی ما نیز زندگی حسین (ع) است و تابلوی عاشورا و کربلا در مقابل ما هست و چشم از آن بر نمی داریم و ای جوانان نکند در رختخواب ذلت بمیرید که حسین فاطمه در میدان نبرد با کفر به شهادت رسید ای جوانان مبادا در حال غفلت بمیرید که امیرمؤمنان (ع) در حال نماز و در محراب به شهادت رسید و مبادا در حال بی تفاوتی بمیرید که علی اکبر حسین (ع) در میدان رزم و یا هدف به شهادت رسید. برادران حسین که همه هسنی دنیائی خود را به همراه خود به صحرای کربلا آورد و همچنین جان خود را در راه خدا داد و این حادثه همچون شمع در تاریخ بشریت روشن است و باعث الهام بخشیدن به تمام پاک باختگان راه خدا می باشد و این هم چنان عشق در دل های عاشق به حق می اندازد که همه چیز این دنیا را انسان به فراموشی می سپرد و چنان شوری در سرانسان پیدا می شود که حاضر است این سر پر شور را به همه چیز اگر چه تانک باشد بکوبد تا به لقاء ا... بیوند و یا پیروزی اسلام را به چشم ببیند و ای پدران و مادران در حال بی تفاوتی از رفتن فرزندانان به جبهه ما جلوگیری نکنید که حسین (ع) علی اکبرش را خود تجهیز کرد و به میدان رزم فرستاد و این رفتار و کردار حسین (ع) باید سرمشق و الگوی ما باشد.

و در تاریخ داریم که مادر وهب فرزندش را خود تجهیز کرد و به جبهه فرستاد و وقتی که جسد او را آوردند گفت که من سری را که در راه خدا داده ام پس نمی گیرم برادران دعا و استغفار را از یاد نبرید که بهترین درمان برای تسکین دردهاست و همیشه به یاد خدا باشید و در راه او قدم بردارید و نگذارید هرگز دشمنان بین شما اختلاف و تفرقه بیندازند و شما را از همدیگر و از روحانیت جدا کند که اگر چنین شود روز بدبختی ما مسلمانان است و روز جشن کفار و ابرقدرتها می باشد

برادران در امام این نور خدا در زمین بیشتر دقیق شوید و سعی کنید عظمت او را بیابید و خود را تسلیم گفته‌های او سازید که همان گفته‌های خدا و پیامبران و ائمه می‌باشد. برادران و خواهران مگر می‌شود انسان خود را مسلمان بنامد و در این جهان این همه انسان مستضعف در زنجیر مستکبرین باشند پی بایستی ما حرکت کنیم تا این زنجیرها پاره شود و احکام و قوانین مقدس اسلام و قرآن که کاملترین احکام است در جهان پیاده شود پدر و مادر عزیزم آنچه باقی است عشق به خداست و آنچه نابود است کفر به خداست پس بکوشیم تا در دل عشق به خدا و در سر شور بسیجی را بپا کنیم تا دنیا معنی دیگری پیدا کند و روح این دنیا را برای خود ننگ بدانند و همچون کبوتر خود را در قفس ببند و انقدر سر خود را بر میله های این قفس تنگ دنیا بکوبد تا میله بشکند و روح به مکان اصلی خود در جوار پاکترین بندگان خدا و به نزد خدا بشتابد و اما مادر عزیزم به تو سخنی دارم و آن این است که تو را به جان مادرم زهرا مرا حلال کن و برایم از خداوند متعال طلب مغفرت نما و اگر توفیق شهادت نصیبم شد بر شهادتم بی صبری نکن و شکرگذار خدا باش که این توفیق بزرگ نصیب فرزند حقیرت شده است.

و اما پدر عزیزم تو را به جان جدم رسول الله (ص) این حقیر را هلال کن و اگر از بنده خطا و اشتباهی سرزده است مرا ببخش و زما شما پدر عزیزم می‌خواهم که برای آمرزش گناهانم به درگاه خداوند متعال دعا کنید و از برادران و خواهرانم می‌خواهم که راه شهیدان را ادامه دهند و اگر از بنده خطا و اشتباهی سرزده است مرا به بزرگی خود ببخشید و حلال کنید و از خداوند برای تمام شما آرزوی موفقیت در کارهایتان را دارم. همچنین از کلیه فامیل و دوستان برایم حلالیت بطلبید و از تمام آنها می‌خواهم که مرا به بزرگی خودشان ببخشند. و اگر جنازه ام را آوردند در کنار شهدای پیشوا به خام بسپارید و اگر جنازه ام را نیاوردند می‌خواهم مانند مادرم زهرا(س) بی مزار باشم. ضمناً مدت ۴۷ روز روزه قضاء دارم که آن را اداء کنید.^۷

^۷ سایت صاحب نیوز

ثبت نتایج

توجه به عاقبت نیک کارها و مراقبت از کارهای بد عاقبت ...

برای ثبت عاقبت نیک کارها و نیز مراقبت نسبت به انجام کارهای بد عاقبت می توان موارد زیر را انجام داد:

۱. کارهای خوش عاقبت و بد عاقبت را می توان در تصاویر، عکس، طرح، کاریکاتور و ... نشان داد. این کار منجر به ثبت نتایج و تأکید بر اهمیت توجه به این موضوع دارد.

۲. با توجه به اینکه انسان با قدرت تعقل در کارهایش قدرت پیش بینی امور دارد و می تواند اتفاقات دور را به سرعت در ذهن خود نزدیک نماید و برای رسیدن به عواقب خوش برنامه ریزی نماید، یکی دو تا از کارهایی را که به زودی قرار است انجام دهید فهرست کنید و سعی کنید برای هر کدام عواقب کارهایتان را در حالت های مختلف، خوب یا بد پیش بینی کنید، سپس عواملی که منجر به رسیدن آن عواقب خوش یا ناخوش می شود را نام ببرید و برای رسیدن به عواقب خوش و دور شدن از عواقب سوء برنامه ارائه دهید.

۳. جشن برای بزرگداشت رخدادهای مهم و جریان ساز یکی از کارهایی است که می تواند به ثبت نتایج خوش عاقبت منجر شود. این جشن ها هر قدر با مشارکت بیشتر افراد باشد تأثیرگذارتر است. یکی از وقایع مهم در مدرسه جشن هایی است که می توان برای یک سوره گرفت. جشن سوره یعنی مشارکت افراد در ارائه یک سوره به شکل های ادبی و هنری و با هنرنمایی های مختلف افراد. در این صورت افراد ورود سوره به زندگی خود را جشن می گیرند و از خداوند از نزول آن تشکر می کنند. در اثر هر جشن و برنامه خوش عاقبتی می توان یادگاری های زیادی را از خود به جا گذاشت. به عنوان نمونه افراد شرکت کننده می توانند به نحوی با دوستان خود عکس های دو نفره و جمعی داشته باشند و در موقع مناسب با محوریت و یاد دوستان شهیدی که از آنها یاد شد، در معرض دید عموم قرار بگیرد.

شعار اجرای برنامه

شعار این برنامه توجه به ناپایداری دنیا است. چه اینکه اگر این موضوع برای افراد مهم شود دیگر خود را برای خواسته های زودگذر خوار و ذلیل نمی کنند.

جلوگیری از آرزوهای دنیایی و ناپایداری یکی از کارهایی است که لازم است با ذوق و سلیقه به خود و دیگران تفهیم شود.

اللَّهُ يَخْلُقُ الْأَبْدَانَ وَيَجِدُّ الْأَمَالَ وَيَقْرَبُ الْمَنِيَةَ وَيَبَاعِدُ الْأَمْنِيَةَ مَنْ ظَفَرِيهِ نَصَبٌ وَمَنْ فَاتَهُ نَعَبٌ^۸.

^۸ نهج البلاغه حکمت ۷۲

دنیا بدن‌ها را فرسوده، و آرزوها را تازه می‌کند، مرگ را نزدیک و خواسته‌ها را دور و دراز می‌سازد، کسی که به آن دست یافت خسته می‌شود، و آن که به دنیا نرسید رنج می‌برد.